

BEDİÜZZAMAN VE SİYASET

SİYASET, oldukça genel bir ifade. Devletin ekonomik politikasından, bir şirket müdürünün yönetim biçimine, mürşitlerin ve peygamberlerin (a.s.) irşat metotlarına kadar uzanan çok geniş bir sahayı içine alıyor. Ama gel gör ki, günümüz insanı kısır politik çekişmeleri bir boks maçı gibi seyrede ede, siyaset denilince onun hatırına hemen parti propagandaları ve hükümet programları gelir.

Politikayla bu derece şartlanmış insanlara Üstad Bediüzzaman'ın siyaset anlayışını anlatmak oldukça zordur.

"Hey efendiler! Ben imanın cereyanındayım. Karşımda imansızlık cereyanı var. Başka cereyanlarla alâkam yok." (Mektûbat)

Üstad'ın gayesi insanların imanlarının kurtulmasına vesile olmaktır. Mutlak rakibi ise imansızlıktır. O halde, Üstad'ın siyasete bakışı da bu ölçüye göre olacaktır.

İnsanları güç ve kuvvetle imana getirmek mümkün değildir; zaten dinde zorlama da yasak kılınmıştır. Karşıımızdaki insana bir şeyler anlatabilmemiz için falan partinin iktidarda olması diye bir şart da yoktur. Üstad'ın siyasîlerden bu noktada beklediği fazla bir şey de olmamıştır.

Üstad, büyük bir ruh hekimi, kalp tabibidir. Zengini, fakiri, âmiri, memuru, oy vereni ve alanı hep onun ilgi alanı içindedirler. Ve Onun gayesi hepsine tahkiki iman dersi vermek, hepsinin imanlarını tehlikeden muhafaza etmektir.

"Bu zamanda ehl-i İslâm'ın en mühim tehlikesi, fen ve felsefeden gelen bir dalâletle kalblerin bozulması ve imanın zedelenmesidir. Bunun çare-i yegânesi: Nurdur, nur göstermektir ki, kalbler ıslah olsun, imanlar kurtulsun." (Lem'alar)

- Siyaset, kalp ve ruha zarar veriyor:

Üstad, siyaseti, "gaflet ve dalâletin en boğucu, aldatici, en geniş perdesi" (Emirdağ Lâhikası) olarak değerlendirir. İnsanın dar dairedeki gerçek vazifesini bırakıp, geniş dairelerdeki siyasî ve içtimaî hadiselerle gereksiz olarak ilgilenmesini zararlı bulur ve şöyle buyurur:

"Hem iman ve hakikat noktasında bu çeşit merakların büyük zararları var. Çünkü gaflet verecek ve dünyaya boğduracak ve hakikî vazife-i insaniyeti ve âhireti unutturacak olan en geniş daire ise, siyaset dairesidir. Hususan böyle umumî ve mücadele suretindeki hâdiseler, kalbi de boğuyor." (Emirdağ Lâhikası-I)

"Evet bu zamanda siyaset, kalbleri ifsad eder ve asabî ruhları azab içinde bırakır. Selâmet-i kalb ve istirahat-ı ruh isteyen adam, siyaseti bırakmalı." (Kastamonu Lâhikası)

"Siyaset-i hazıra, o kadar çok yalan ve hile ve şeytanet içine girmiş ki, vesvese-i şeyatîn hükmüne geçmiştir." (Sözler)

- Siyaset onuncu derecede:

Üstad'ın siyasete bakışında bir başka nokta, siyasî ve içtimaî yollarla İslâm'a hizmet etmeyi, iman hizmeti yanında ancak onuncu derecede görmesidir.

[Kastamonu Lâhikası'ndaki bir mektubunda,](#)

"Ehl-i dünya ve ehl-i siyaset ve avamın nazarında birinci derece ve hakikat nazarında, imana nisbeten ancak onuncu derecede bulunan siyaset-i İslâmiye ve hayat-ı içtimaiye-i ümmete dâir hizmeti, kâinatta en büyük mes'ele ve vazife ve hizmet olan hakaik-i imaniyenin çalışmasına racih gördüklerinden..."

diyerek hem kendisine cephe alanların gafletini sergiler, hem de Nur Talebelerine, önemli bir mesaj verir.

Nur Talebeleri bu mesajı çok iyi aldıklarından bütün himmetlerini, imansızlık ateşinde yanan, tereddüt ve şüpheler içinde bocalayan ve sefahat çamuruna düşen insanların kurtuluşlarına hasrederler.

- Siyaset birlik ve beraberliğe zarar veriyor:

Üstadı bugünkü siyasî cereyanlara soğuk baktıran diğer bir sebep ise, siyasî tarafgirliğin milletimizin birlik ve beraberlik ruhuna verdiği büyük zarardır.

İslâm'da Allah için sevmek ve yine Allah için düşmanlık beslemek esastır. O halde Allah'ın beğenmediği, kerih gördüğü, yasakladığı sıfatlar kimde olursa olsun kötü; O'nun razı olduğu iyi ve güzel sıfatlar ise yine kimde olursa olsun güzeldir. Ama siyasette bu ölçü kaybolur. Kendi siyasî görüşünde olmayanlar her yönden kötü, kendi partilerine mensup olanlar ise her cihetle berrak ve sâfi telâkki edilir. Üstad bu yanlışın insanın kalp ve ruh âleminde yaptığı büyük zararı şu ifadeleriyle güzelce ortaya koyar:

"Sakın, sakın! Dünya cereyanları, hususan siyaset cereyanları ve bilhassa harice bakan cereyanlar sizi tefrikaya atmasın. Karşınızda ittihad etmiş dalalet fırkalarına karşı perişan etmesin! 'Elhubbu fillahi velbuğzu fillahi' düstur-u Rahmanî yerine, el-iyâzü billah 'El hubbu fissiyaseti velbuğzu lissiyaseti' düstur-u şeytanî hükmedip, melek gibi bir hakikat

kardeşine adavet ve el-hannâs gibi bir siyaset arkadaşına muhabbet ve tarafdarlık ile zulmüne rıza gösterip, cinayetine mânen şerik eylemesin." ([Kastamonu Lâhikası](#))

- Din, siyasete âlet edilemez:

Nur hizmetinin siyasî tarafgirliklerden uzak tutulması gereğini ifade eden önemli bir ders:

"Nur şakirdleri, hiç siyasete karışmadılar, hiçbir partiye girmediler. Çünkü iman, mâl-i umumîdir. Her taifede muhtaçları ve sahibleri var. Tarafgirlik giremez. Yalnız küfre, zındıkaya, dalâlete karşı cephe alır. Nur mesleğinde, mü'minlerin uhuvveti esastır." ([Emirdağ Lâhikası-I](#))

Nasıl Kur'an bütün bir insanlığın irşadı için inzâl olmuşsa, onun tefsirleri de bütün bir beşeriyet içindir. Onu sadece bir gruba mal edip geride kalan insanları ondan mahrum bırakmak, Kur'an'ın cihan şümüllüğü ile bağdaşmaz ve Kur'an böyle bir anlayışı reddeder.

Din namına ortaya çıkma denilince, hemen dinin siyasete âlet edilme endişesi hatıra gelir. Üstad bu noktada çok hassastır. Tâ meşrutiyet döneminde sarf ettiği şu sözler onun bu husustaki hassasiyetinin bütün ömrü boyunca hiçbir sapma göstermeksizin devam ettiğinin en güzel ifadesidir:

"İslâmiyet güneşi yerdeki ışıklara âlet ve tâbi olamaz. Ve âlet yapmak İslâmiyet'in kıymetini tenzil etmektir, büyük bir cinayettir." ([Hutbe-i Şamiye](#))

Üstad, Kur'an tefsiri olan Nur Risalelerini dünyevî ve siyasî bir maksada âlet etmeyi, kırılacak şişelere bâki elmas fiyatı vermeye benzetir.

Her asrın müceddidi Kur'an'dan o asrın ihtiyaçlarına ve mizacına en uygun bir tebliğ ve hizmet metodu istihraç etmiş. Üstad ise Kur'an'dan 'siyasetsiz hizmet' dersini almış oluyor.

- Şefkat, vicdan ve hakikat siyasetten men ediyor:

Üstat Bediüzzaman Hazretleri, kendisini siyasetten men eden bir başka ciheti ise şöyle dile getirir:

"Şefkat, vicdan, hakikat bizi siyasetten men ediyor. Çünkü tokada müstehak dinsiz münafıklar onda iki ise, onlara müteallik yedi-sekiz masum, biçare, çoluk-çocuk, zaif, hasta, ihtiyar var. Belâ ve musibet gelse o sekiz masumlar o belâyâ düşecekler." ([Kastamonu Lahikası](#))

Bu ifadelerden hemen anlaşılacağı gibi, siyaseti dinsizliğe âlet eden onda iki gibi az bir grup. Gerek bunlara tâbi olanlar, gerekse bunların siyasetle alâkası olmayan çoluk çocukları, hastalar, ihtiyarlar ise onda sekiz. Bu azınlık gruba karşı aktif siyasetle meydana çıkılsa ve şer güçlerin engellemesiyle karşılaşıldığında daha da ileri gidilip "idare ve asayiş ihlâl" edilse, yani Kur'an'a ihlâs ile hizmet eden insanlar yönetimle karşı karşıya getirilse, o zaman iç kavgaya yol açılır.

Halbuki, ikaz ve irşad yolu, ilim ve tebliğ yolu böyle zararlardan uzaktır. Bu yol ile o zâlimler ıslah olmasalar bile, onlara aldananlar, hatta onların çoluk-çocukları imanla, İslâm'la müşerref olabilirler. İşte büyük Üstadı siyasete girmekten ve idareye karışmaktan men eden bu engin şefkati ve himmeidir.

İşte, asrının mânevî öncüsü olma şerefine mazhar bu büyük insan, böyle bir neticeye şahsî düşüncesiyle değil Kur'an'dan aldığı dersle ulaştığını, "**Kur'an bizi siyasetten şiddetle men etmiş**" ifadesiyle açıkça ortaya koyuyor.

- Kökü dışarıda olan cereyanlar:

Üstad'ın siyaset noktasında üzerinde önemle durduğu bir başka nokta da, siyasete girenlerin kökü dışarıda olan menfî cereyanlara bilmeyerek de olsa âlet olmaları tehlikesidir.

"Hem şimdi hükmeden öyle kuvvetli cereyanlar içinde siyasete girenlerden hiçbir kimse, istiklâliyetini ve ihlâsını muhafaza edemez. Herhalde bir cereyan onun hareketini kendi hesabına alacak, dünyevî maksadına âlet edecek. O hizmetin kudsiyetini bozacak." ([Şualar](#))

Eski Said döneminde dile getirilen bu gerçekler, maalesef hâlâ belli bir ölçüde de olsa geçerliğini koruyor. Hâlâ siyasetimizin istiklâline tam kavuştuğunu söyleyemiyoruz. Kanaatimce, bunun en büyük sebebi iktisadî yönden dışa büyük ölçüde bağımlı olmamızdır. Üstad'ın, "**i'layı kelimatullahın bu zamanda en büyük sebebi**" olarak "**maddeten terakki**"yi görmesi bir yönüyle bu meselemize de bakıyor.

Önemli bir nokta:

"*Nurların maslahatı namına*" siyasete girmek başka, "*Nurlar namına*" girmek daha başkadır.

Birincisi bir niyet meselesidir. *İkincisinde ise*, siyasete giren şahıs Nur Talebelerinin desteğini arkasında görmek ister. Nurların "**her cereyanın fevkinde bulunması ve umumun malı olması**", Nur talebelerini bir siyasî partinin yan kuruluşu gibi çalışmaktan men eder.

Bu sebeple, şahıslar siyasete ancak kendi namlarına girebilirler, ama Nur talebelerinden kayıtsız şartsız destek bekleme gibi bir ruh haletine girmekten de

şiddetle kaçınırlar...